

Nepriustransko in samozavestno!

Vojna ustvarja nemirno ozračje, ki sega tudi preko mej vojskujočih se držav. Tako ozračje vpliva vznemirjajoče na živce ljudi. Moderna tehnika s svojimi velikimi iznajdbami, osobito z ustvaritvijo radia, pospešuje in pomnožuje to vznemirjevanje. Ljudje nastavlajo željno ušesa temu, kar jim radio jadrno prinaša po zračnih valovih takoj po tem, ko se je kaj zgodilo. Vsaka vest je osobito v sedanjem času pobarvana po željah in koristih strani, iz katere izhaja. Stvarna resnica se da iz poročila težko razbrati. Neuki poslušalci pa radi verujejo to, kar ugaja njihovi, v dnu srca počivajoči želji, in to tudi razširjajo v krogu enako mislečih ali omahujočih oseb.

Radio je glavno moderno orodje za razširjanje nemira in nesigurnosti. Vsaka nevtralna država, med njimi tudi naša, ima velik interes na tem, da ta čudovita moderna naprava ne postane orodje, ki bi spravljalo v nevarnost njeno nevtralnost in tako oškodovalo njene bistvene interese. Poleg radia pa je tudi treba v tem oziru navesti kot nadvse škodljiv element tiste ljudi, ki se s svojim govorilnim organom poslužujejo zračnih valov za razširjanje razburljivih in neresničnih govorov.

To so politiki in vojskovodje gostiln. Nastopajo kot večaki, kakor da bi sodelovali v generalnem štabu te ali druge izmed vojskujočih se armad. Celo boljše vedo vse, kakor poveljujoči generali posameznih armad. Napovedujejo uspehe ali neuspehe vojskujočih se strank s tako gotovostjo, kakor da bi bili preroki. Toda nepriustranski niso. Vodijo jih simpatije do te ali druge strani in po tej njihovi naklonjenosti so tudi pobarvane njihove prerokbe. Kakršne so njihove prerokbe, takšni so tudi njihovi prividi bodoče Evrope in usode njenih narodov.

Še bolj nevarni kot ti gostilniški politiki in stratezi (vojskovodje) pa so tisti ljudje, ki obožujejo iz raznih osebnih in sebičnih razlogov vse to, kar je tuje, devljejo pa v nič to, kar je domače. Tujina jim je velika in veličastna, domačija pa nerazvita in slabotna. Kar dela tujina, poveljujejo, kar zmora domačija, pa kritizirajo in omalovažujejo. V to vrsto spadajo ljudje raznih tipov (podob). Nekateri so tujega rodu ali potujčenege mišljenja. Drugi so suženjske nravi in zato vajeni priklanjati se sili. Tretji pa so sebičneži, ki jim je lastna korist vrhovni zakon ravnanja.

V vrsti teh ljudi so najbolj nevarni tisti,

ki širijo med ljudstvom razburljive vesti. Za to jim ne gre, ali so te vesti resnične ali lažnive. Njih namen je, da ljudi zbegajo ter vzbudijo med njimi malodušnost in nezaupanje v lastno narodno in državno moč. Tej svrhi služi razširjanje vesti, preračunjenih v to, da vzvalovijo ljudem živce, prišepetavanje »zaupnih« in »preverjenih« poročil ter vzbujanje nezaupanja in nezadovoljstva z vsem, kar je potrebno in kar se pripravlja za uspešno obrambo državnih interesov in ohranitev državne nevtralnosti.

Jugoslavija mora še bolj poostri pazno nad širjenjem vesti in ustvarjanjem gotovih razpoloženj med ljudstvom. Ne bo mogla dopuščati, da bi se begalo javno mnenje z razširjanjem zlonamernih letakov ter lažnivih vesti, ki jih vršijo nekateri ljudje v prilog tujih interesov. Nadaljevati in ojačiti bo morala svojo akcijo zoper take poskuse, da bi se zanesla zmeda med ljudske plasti. To potrebno akcijo morajo podpirati narodno čuteči posamezniki in zlasti narodna društva.

Naša država je jasno začrtala svojo pot, po kateri hoče hoditi slej ko prej. To je pot nevtralnosti, kakor je na novo poudaril naš zunanji minister dr. Cincar-Markovič v svoji izjavi o priliki vstopa Italije v vojno, s katerim se je oboroženi spopad v Evropi tudi razširil na področje Sredozemskega morja. Ta razširitev vojne je privedla vojni požar v neposredno bližino evropskega jugovzhoda. Balkan in Podonavje sta se znašla od 10. junija — tako je izjavil g. minister — v novem položaju, ki zahteva posebno pozornost. Balkan in Podonavje sta se vedno trudila, da konsolidirata svoje medsebojne odnose ter da uredita svoje odnose do vseh velesil. Podonavske in balkanske države so se vedno trudile, da se povsem pravilno in nevtralnno zadržijo. To se jim je posrečilo in s tem so dosegle, da to področje Evrope še ni zajel splošni evropski vihar. Jugoslavija bo hodila samozavestno naprej po poti nevtralnosti in miru sredi evropskega vojnega viharja.

Po Jugoslaviji

Dr. Anton Korošec je otvoril prvo jugoslovansko-bolgarsko združeno razstavo. Na velesejmskem prostoru v Beogradu je otvoril zadnjo nedeljo prvo jugoslovansko-bolgarsko združeno razstavo g. dr. Anton Korošec kot predsednik naše Glavne združne zveze in predsednik senata. Otvoritve se je udeležil zastopnik kralja, gradbeni minister dr. Miha Krek in številni zastopniki jugoslovanskega in bolgarskega združništva. Ob tej priliki je imel g. dr. Korošec pomemben govor o združništvu, ki je neprekosljiva sila ter moč, ki ne ruši, temveč ustvarja, ki ne jemlje, temveč daje, dviga človeka k skupnosti ter ustvarja socialni mir in bratsko ljubezen med ljudmi. Poudarjam, da je združništvo osvobodilo, dvignilo in okrepilo malega človeka in ga zavarovalo pred vsemi težavami, ki jih prinaša današnja surova sila, združništvo daje zagotovilo tema bratskima državama za mir na znotraj in na zunaj. Dovolj smo imeli vojnih strahot. Svobodo in neodvisnost naših držav smo plačali s krvjo in življenjem svojih najboljših sinov. Danes ničesar drugega ne zahtevamo, kakor to, da živimo v miru, se razvijamo in zidamo svojo bodočnost. Združništvo je tisto, kar lahko najuspešneje dvi-

ga vse tiste, ki delajo v naših državah in vse tiste, ki ne žele živeti na račun tujcev, vse tiste, ki v dobrinah drugih gledajo tudi svojo lastno dobro. Danes, ko se rušijo mnogi vzori, združništvo ostaja kot neokrnjena zamisel, ustvarja sodelovanje, človeško ljubezen in mirno rešitev najtežjih socialnih vprašanj med ljudmi in med narodi in državami. Ta razstava daje dokaz, da naše premišljeno delo, da naše življenje, da se v miru svobodno razvijamo in da imamo vzorno zamisel, veliko in lepo, ki ustvarja mir in pravico. Naj deluje, živi in uspeva jugoslovansko in bolgarsko združništvo v srečo naših dveh držav in miru ter blagostanja na Balkanu. Po teh besedah je g. dr. Anton Korošec otvoril razstavo in žel obče odobravanje pri zastopnikih vojaške in civilne oblasti za svoja jedrnatna izvajanja v sedanjih resnih in težavnih časih.

Koncentracijske vlade ne bo. Nedavno smo zapisali, da se ta srčna želja JNS ne bo spopolnila. Danes moremo objaviti, da je znani zagrebški dnevnik »Obzor« zagodel JNS isto žalostinko. Poroča namreč, da se je spor, ki je nastal med predsednikom Samostojne demokratske stranke ministrom dr. Budisav-

Znanstveno odkrivanje Patagonije v Južni Ameriki. Z znanstveno odpravo se je vrnil iz Patagonije v Buenos Aires prof. De Agostini. Prodri je v doslej nepoznani svet med čilensko provinco Ayles in Magalae-sovo zemljo. Blizu jezera San Martin je odkril orjaški slap reke Pascua. Vodopad je dolg 1 km ter se spušča po pečinah v višinski razdalji 200 m. Pri tem proizvajava vodno silo, ki bi zadoščala za elektrifikacijo vse Južne Amerike. Odprava je tudi dognala veliko razliko med južnimi in severnimi Cordiljeri Južne Amerike. Predvsem padejo v oči veliki ledeniki in globoko zarezní fjordi na obali. Nad 400 km daleč so gorski grebeni pokriti z večnim ledom. Na stotine ledeniških rek šumi v dol-

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetskega življenja

*

24

Med tem razmišljanjem je Natalija vsa v skrbeh stala na svojem prostoru. Ni bila vajena tega, da bi pri človeku videla tako nasprotnost misli, tako tajno borbo s samim seboj. Šubin je bil samo kričač, ki je vse svoje občutke izražal s ploho besed, kletvami in z zmerjanjem. Pri njem ni nikdar opazila notranjega razmišljanja.

Klavsa je opazovala s spoštovanjem, kakor ga čuti preprosta duša nasproti velikemu duhu, in mislila je pri sebi, da če ji ta človek svetuje, naj se »poroči« s Karanzinom, mora to storiti...

Nekdo je potrkal.

Klavsa je dvignila glavo in prisluhnil. Natalija se je zgrabila za srce, da bi mu zabranila premočno utripanje. Od tistega trenutka, ko so bili uporniki vdrlí v hišo in ubili Šubina, se je bala vsake malenkosti.

»Odpril! To je Karanzin!« je spregovoril komisar. Natalija je ubogala in odprla vrata. Na pragu je stala — Nataša.

Klavsa je bil obrnjen proti vratom. Molče je gledal neznan oseb.

Natalija je odšla. Nataša pa je stopila v sobo in zaprla za seboj vrata.

Komisar je nepremično opazoval žensko, ki je stala v poltemi. V njegovi duši je oživela slika. V duhu je gledal petnajstletno deklico. On je bil ob njej, še mlad, star osemnajst let. Oba sta šla ob reki, v senci vrb, in nežen glas mu je govoril:

»Oh, Klavs, zakaj hočeš odpotovati? Zakaj želiš oditi od mene? To je nemogoče, da hočeš zapustiti domačo vas in oditi v deželo rdečih! Tvoje srce je že od detinstva otrplo, v njem je vera mrtva, toda jaz ga bom morda mogla ogreti in ozdraviti ter mu vrniti zupanje v življenje in Boga. Ostani!«

Spomnil se je na to, da se je obotavljal. Prijel je dekletovo roko in rekel:

»Nataša, ubogal te bom! Boril se bom sam s seboj in preganjal misel, ki me sili, da bi šel k boljševoikom!«

Toda ponoči je pod vplivom nevidne moči, ki ga je vlekla, pobral svoje stvari in pobegnil od doma.

Ti spomini so ga popolnoma prevzeli, tako da je bil omamljen od njihovega naglega, neusmiljenega napada...

Nataša ni odtrgala pogleda od Klavs. V svojem srcu je še vedno hranila živo sliko osemnajstletnega mladeniča. Sedaj je primerjala tega človeka s sliko, ki je živela v njeni notranjosti. Naj se je še tako trudila, ni mogla najti med njima sličnosti. Kako naj bo ta zamiš-